

ВПЛИВ МУЛЬТИМОДАЛЬНИХ ПРЕЗЕНТАЦІЙ НА СПРИЙНЯТТЯ Й ЗАСВОЄННЯ ІНФОРМАЦІЇ У КУРСІ З АКАДЕМІЧНОГО ПИСЬМА ТА РИТОРИКИ

THE IMPACT OF MULTIMODAL PRESENTATIONS ON INFORMATION PERCEPTION AND ASSIMILATION IN ACADEMIC WRITING AND RHETORIC COURSE

У статті проаналізовано вплив мультимодальних презентацій на сприйняття та засвоєння інформації у курсі з академічного письма та риторики. Аналіз базується на результатах опитування студентів-першокурсників факультету іноземної філології першого (бакалаврського) рівня вищої освіти після завершення вивчення освітнього компоненту англійською мовою «Академічне письмо та риторика». Завданням студентів було створити мультимодальні презентації, які виходять за межі традиційних текстових презентацій PowerPoint, зосередившись на поєднанні вербальних та невербальних компонентів презентацій, встановленні риторичних зв'язків для поглибленого аналізу інформації та усної презентації обраної теми наукової розвідки.

Проведене дослідження виявило значні переваги використання мультимодальних презентацій у курсі з академічного письма та риторики. Результати показали покращення сприйняття та засвоєння матеріалу, поліпшення риторичних навичок та візуальної грамотності студентів. Відзначено позитивний вплив на розвиток критичного мислення здобувачів освіти, вдосконалення роботи з джерелами інформації та підвищення академічної грамотності. Мультимодальні презентації сприяли ефективному взаємному навчанню, збільшенню зацікавленості та активності студентів, загальній ефективності навчального процесу порівняно з традиційними текстовими презентаціями. Зазначено виклики при створенні мультимодальних презентацій, зокрема досягнення оптимального балансу між вербальними та невербальними компонентами презентації для ефективної передачі змісту наукової розвідки та зацікавлення аудиторії, необхідність подальшого вдосконалення навичок роботи з інформаційно-комунікаційними технологіями для створення мультимодальних презентацій. Окреслено основні аспекти ефективного використання мультимодальних презентацій в освітньому процесі.

Дослідження підкреслює важливість інтеграції мультимодальних презентацій у викладання академічного письма та риторики для покращення результатів навчання та розвитку компетенцій студентів.

Ключові слова: мультимодальна презентація, сприйняття та засвоєння інформації, академічне письмо та риторика, інформаційно-комунікаційні технології, освітній процес.

The article analyses the impact of multimodal presentations on the perception and assimilation of information in Academic Writing and Rhetoric Course. The analysis is based on the survey results conducted at the Faculty of Foreign Philology among the first-year students of the first (bachelor) level of higher education after completing Academic Writing and Rhetoric Course in English. The students' task was creating multimodal presentations that go beyond traditional textual PowerPoint presentations, focusing on combining verbal and nonverbal components of presentations, establishing rhetorical connections for in-depth analysis of information, and oral presentation of a chosen research topic.

The conducted research revealed significant advantages of using multimodal presentations in a course on academic writing and rhetoric. The results showed improvement in the perception and assimilation of the material, betterment of students' rhetorical skills and visual literacy. A positive impact on the development of critical thinking, academic literacy, processing the information sources was noted. Multimodal presentations contributed to effective mutual learning, increased student interest and activity, and overall effectiveness of the educational process compared to traditional text presentations. Challenges in creating multimodal presentations are indicated, in particular, achieving an optimal balance between verbal and non-verbal components in presentations for effective transmission of research content and receiving audience's interest. There is a need for further improvement of skills in using information and communication technologies for creating multimodal presentations. The main aspects of the effective use of multimodal presentations in the educational process are outlined.

The study highlights the importance of integrating multimodal presentations into the teaching of academic writing and rhetoric to improve learning outcomes and develop student competencies.

Key words: multimodal presentation, information perception and assimilation, academic writing and rhetoric, information and communication technologies, educational process.

УДК 811.111:[378.014:001.89
DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/74.58>

Калиновська І.М.,
канд. філол. наук,
доцент кафедри практики
англійської мови
Волинського національного
університету імені Лесі Українки

Коляда Е.К.,
канд. філол. наук, професор,
завідувач кафедри практики
англійської мови
Волинського національного
університету імені Лесі Українки

Постановка проблеми у загальному вигляді.

У сучасному академічному середовищі, яке характеризується стрімким розвитком інформаційно-комунікаційних технологій та зростаючим обсягом інформації, традиційні методи презентації наукових досліджень поступаються місцем інноваційним підходам. Серед них особливу увагу привертають мультимодальні презентації, які поєднують

текст, зображення, аудіо та відео, і їхня здатність впливати на сприйняття та засвоєння інформації.

Актуальність вивчення ефективності мультимодальних презентацій зумовлена низкою факторів. В умовах розширення дистанційної освіти та віртуальних наукових заходів, необхідно адаптуватися до нових комунікаційних реалій. Мультимодальний підхід, який поєднує вербальні та невербальні

засоби комунікації, використання мультимедійних ресурсів та інтерактивних складових, може стати провідним для підвищення ефективності наукової комунікації. Крім того, розвиток компетенцій у сфері академічного письма та риторики вимагає інтеграції сучасних технологій у навчальний процес. Розуміння того, як мультимодальні презентації впливають на сприйняття та засвоєння інформації, є важливим для підвищення ефективності наукової комунікації та освітнього процесу в цілому.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Основою для розуміння впливу мультимодальних презентацій на сприйняття інформації є когнітивна теорія мультимедійного навчання Р. Мейера та Р. Морено [5], яка пояснює, як одночасне залучення різних каналів сприйняття оптимізує когнітивні процеси та покращує засвоєння матеріалу. Мультимодальні презентації, згідно з цією теорією, сприяють кращому сприйняттю та засвоєнню інформації, формуючи міцні зв'язки між вербальними та візуальними репрезентаціями, що активізує різні системи обробки інформації у мозку.

Дослідження Г. Кресса підкреслює значення візуальної риторики в науковій комунікації, акцентує увагу на необхідності інтеграції візуальних компонентів для ефективного донесення складних концепцій [4]. Науковець зазначає, що візуальна риторика має потенціал суттєво підвищити рівень залучення аудиторії та сприяти глибшому осмисленню презентованого матеріалу. Використання візуальних елементів в освітньому процесі не лише покращує сприйняття інформації, але й значно посилює її фіксацію в пам'яті, створюючи міцніші когнітивні зв'язки.

П. Айрес та Дж. Свеллер досліджують когнітивне навантаження в контексті мультимедійного навчання, що має безпосереднє відношення до проєктування ефективних мультимодальних презентацій [1]. Вони вказують на те, що надмірне навантаження може заважати ефективному засвоєнню інформації, тому важливо оптимізувати навчальні матеріали, щоб зменшити зайве навантаження на пам'ять.

Дж. Бейтман аналізує потенціал мультимодальності для розширення можливостей наукової комунікації, зокрема для покращення сприйняття інформації й розвитку критичного мислення [2].

Т. Морелл підкреслює ефективність використання мультимодальних презентацій під час міжнародних конференцій і зазначає, що доповідачі, які одночасно використовують різні вербальні та невербальні засоби, демонструють кращі результати у передачі складних наукових понять [6].

У нашій попередній розвідці ми проаналізували вплив мультимодальних презентацій на зацікавленість студентів та розвиток навичок переконливого

виступу з курсу академічного письма та риторики [3].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на широке використання мультимодальних презентацій, їхній вплив на сприйняття та засвоєння інформації в академічному середовищі залишається недостатньо вивченим. Є потреба в системному аналізі впливу мультимодальних презентацій на сприйняття інформації, розвиток критичного мислення, розуміння складних наукових понять, утримання уваги аудиторії та довготривале запам'ятовування інформації для оптимізації використання презентацій в академічному середовищі та покращення ефективності наукової комунікації.

Мета статті – проаналізувати вплив мультимодальних презентацій на сприйняття та засвоєння інформації в академічному письмі та риториці. Завдання дослідження: описати проведене експериментальне дослідження використання мультимодальних презентацій у процесі викладання курсу з академічного письма та риторики, оцінюючи рівень сприйняття та засвоєння інформації студентами та виклики при створенні мультимодальних презентацій; окреслити основні аспекти ефективного використання мультимодальних презентацій в освітньому процесі.

Виклад основного матеріалу. Проведене дослідження базується на результатах опитування здобувачів освіти після завершення вивчення освітнього компоненту «Академічне письмо та риторика» англійською мовою, проведеного на факультеті іноземної філології Волинського національного університету імені Лесі Українки у червні 2023 року. У ньому взяли участь 48 студентів-першокурсників першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 035 Філологія за спеціалізацією «Германські мови та літератури (переклад включно, перша – англійська)».

У рамках дослідження, після лекцій з тем академічної доброчесності та ефективної презентації результатів наукового дослідження, здобувачам освіти було запропоновано створити мультимодальні презентації англійською мовою на тему *Academic Integrity / Академічна доброчесність*, які включали такі підтеми: *Being Part of Academic Community; The Origin of Academic Integrity; Values of Academic Integrity; Types of Academic Dishonesty; Causes of Academic Dishonesty; Plagiarism / Avoiding Plagiarism; Cheating / The Reasons for Cheating; Fabrication or Falsification in Academic Documents; Sabotage in Academic Community; Academic Integrity Policy; Lesya Ukrainka Volyn National University Academic Integrity Code*, й провести публічний виступ проведених наукових розвідок.

Необхідно зазначити, що усі учасники дослідження мали попередній досвід роботи

з інформаційно-комунікаційними технологіями для створення презентацій та навички критичного мислення, отримані під час вивчення у першому семестрі освітніх компонентів «Інформаційні технології в лінгвістиці» та «Критичне мислення». Завданням студентів було створити мультимодальні презентації, які виходять за межі традиційних текстових презентацій PowerPoint, зосередившись на поєднанні зображень, відео та текстової інформації, встановленні риторичних зв'язків для поглибленого аналізу та презентації обраної теми наукової розвідки.

Проведене дослідження дозволило виявити низку важливих позитивних результатів використання мультимодальних презентацій під час викладання курсу з академічного письма та риторики:

Краще розуміння матеріалу. Використання мультимодальних презентацій значно покращило розуміння та засвоєння матеріалу студентами з курсу академічного письма та риторики: 90,2% учасників опитування після опанування освітнього компоненту зазначили, що практика створення мультимедійних презентацій та презентації наукових розвідок сприяла кращому розумінню тем освітнього компоненту, а 100% здобувачів освіти погодилися, що вони допомогли їм краще зрозуміти концепцію академічної доброчесності.

Розвиток риторичних навичок. Завдання створення мультимодальних презентацій спонукало студентів до активнішого залучення риторичних зв'язків, усвідомлення мети та контексту проведення наукового дослідження. Це призвело до обдуманого вибору вербальних і невербальних компонентів презентації, що є основним для покращення академічної комунікації.

Розвиток візуальної грамотності. За результатами дослідження, понад 60% здобувачів освіти продемонстрували здатність ефективно поєднувати візуальні елементи (зображення, відео, кольори, шрифти тощо) та текстову інформацію у своїх презентаціях, що свідчить про розвиток навичок візуальної грамотності.

Розвиток критичного мислення. Процес створення мультимодальних презентацій сприяв розвитку критичного мислення студентів, змушуючи їх аналізувати та синтезувати інформацію з теми академічної доброчесності з різних джерел та представляти її в різних форматах, поєднуючи вербальні і невербальні компоненти презентації.

Покращення навичок роботи з джерелами інформації. За результатами проведеного дослідження, 85% студентів-першокурсників правильно оформили використані джерела інформації у своїх презентаціях, що вказує на підвищення їхнього рівня академічної грамотності.

Взаємне навчання. Студенти відзначили інформативність презентацій своїх одногрупників

для кращого розуміння теми академічної доброчесності, що підкреслює цінність колаборативного навчання в академічному середовищі.

Підвищення залученості студентів. Завдання створення мультимодальних презентацій під час вивчення освітнього компоненту «Академічне письмо та риторика» сприяло більшій зацікавленості та активності студентів, що позитивно вплинуло на їхню мотивацію та програмні результати навчання, зокрема використання інформаційних й комунікаційних технологій для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

Підвищення ефективності навчання. Порівняно з традиційними текстовими презентаціями PowerPoint, мультимодальні презентації забезпечили глибше занурення в тему та краще засвоєння матеріалу курсу з академічного письма та риторики.

Попри позитивні результати проведеного дослідження використання мультимодальних презентацій під час викладання курсу з академічного письма та риторики, необхідно проаналізувати низку викликів, які виникли у результаті проведення експерименту. Незважаючи на те, що більшість студентів (65,3%) не відчували труднощів при створенні мультимодальних презентацій з теми наукової розвідки, низький відсоток використання студентами відео та сучасних програм для створення презентацій вказує на потребу в подальшому розвитку їхніх технічних навичок та набуття досвіду роботи з інформаційно-комунікаційними технологіями для створення мультимодальних презентацій. Аналіз результатів дослідження виявив необхідність подальшого вдосконалення навичок студентів у досягненні оптимального балансу між вербальними та невербальними компонентами мультимодальних презентацій для ефективної передачі змісту наукової розвідки та зацікавлення аудиторії.

Отже, для ефективної інтеграції мультимодальних презентацій в освітній процес слід звернути увагу на такі аспекти: а) невербальні компоненти презентації: якість, чіткість, релевантність та вплив на загальне сприйняття інформації; дизайн презентації, включаючи кольорову схему, макетування, загальну естетику; доречність використання музики чи інших звукових ефектів; узгодженість з текстовим наповненням; б) вербальні компоненти презентації: якість, доречність та баланс текстового наповнення; повнота та точність представлення теми наукової розвідки, узгодженість з візуальними компонентами; в) риторичні аспекти: логічність та послідовність подання інформації; врахування вікових та освітніх особливостей, рівня складності матеріалу; переконливість презентації; використання риторичних прийомів та загальна ефективність аргументації викладеного матеріалу;

можливості для взаємодії з аудиторією; г) технічні аспекти: сумісність з різними пристроями та платформами, зручність навігації між слайдами чи розділами; оптимізація для онлайн та офлайн використання в освітньому процесі.

Висновки. Загалом, проведене дослідження підтверджує, що використання мультимодальних презентацій в академічному письмі та риториці має позитивний вплив на сприйняття та засвоєння інформації студентами. Мультимодальні презентації не лише покращують розуміння матеріалу, але й сприяють розвитку риторичних навичок, критичного мислення, візуальної грамотності, ефектної комунікації, сприяють підвищенню ефективності навчання, які є ключовими для успішної академічної діяльності у сучасному інформаційному суспільстві.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Ayres P., Sweller J. The split-attention principle in multimedia learning. *The Cambridge Handbook of Multimedia Learning*. 2014. 2. P. 206–226. URL: <https://www.davidlewisphd.com/courses/EDD8121/readings/2006-AyersSweller.pdf> (дата звернення 22.08.2024).
2. Bateman J. A. Multimodality and genre: A foundation for the systematic analysis of multimodal documents. 2018. Springer. URL: <https://link.springer.com/book/10.1057/9780230582323> (дата звернення 22.08.2024).
3. Kalynovska I. Multimodal presentation in Academic Writing and Rhetoric: balancing persuasion and interest. *Multimodality and Transmediality: Interdisciplinary Studies: The Second International Conference*, 19–20 April 2024. Kharkiv, Ukraine: V. N. Karazin Kharkiv National University. P. 88–89.
4. Kress G. Multimodal discourse analysis. *The Routledge Handbook of Discourse Analysis*. 2012. P. 35–50. URL: <https://circulosemiotico.wordpress.com/wp-content/uploads/2020/05/routledge-handbook-of-discourse-analysis.pdf> (дата звернення 22.08.2024).
5. Mayer R. E., Moreno R. Nine ways to reduce cognitive load in multimedia learning. *Educational Psychologist*, 2003. 38(1). P. 43–52. URL: https://www.uky.edu/~gmswan3/544/9_ways_to_reduce_CL.pdf (дата звернення 22.08.2024).
6. Morell T. International conference paper presentations: A multimodal analysis to determine effectiveness. *English for Specific Purposes*. 2015. 37. P. 137–150. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0889490614000635> (дата звернення 22.08.2024).